

Time: 3 Hrs

Marks 100

Note:

- All Questions are compulsory.
- Figures to the right indicate full marks allotted to the questions.
- Working Notes wherever necessary should form a part of your answer.
- Calculate figures up to the two decimal points wherever required.

Q1 a) **Select the most appropriate option and rewrite the full sentence (Any Ten) (10Marks)**

- 1) Royalty on production is _____.
(a) Fixed cost
(b) Semi-Variable cost
(c) variable cost
(d) Semi-Fixed cost
- 2) _____ = Direct Material+ Direct labour+ Direct expenses.
(a) Prime cost
(b) administration cost
(c) selling cost
(d) Overhead
- 3) At _____, new order for material is placed.
(a) Maximum level
(b) Minimum level
(c) danger level
(d) Reorder level
- 4) _____ is the maximum of stock which can be held in stock at any time during the year.
(a) maximum level
(b) minimum level
(c) reorder level
(d) danger level
- 5) Labour Turnover is _____.
(a) Productivity of Labour
(b) Efficiency of the Labour
(c) Change in Labour Force
(d) Total Cost of the Labour.
- 6) Bonus under Halsey plan is paid at _____.
(a) 50% of time saved
(b) 75% of time saved
(c) 80% of time saved
(d) 90% of time saved
- 7) Tea & Lunch break is _____.
(a) Overtime
(b) Normal idle time
(c) Abnormal idle time
(d) Standard time

- 8) When the amount of overhead absorbed is less than the amount of overhead incurred, it is called _____.
- (a) under absorption of overhead
  - (b) over absorption of overhead
  - (c) proper absorption of overhead
  - (d) lower absorption of overhead
- 9) Indirect Cost _____.
- (a) Can Be traced to a particular cost object
  - (b) Cannot Be traced to a particular cost object
  - (c) Are not important
  - (d) Are always variable cost.
- 10) The process of charging the traceable overheads to cost centre is called as _____.
- (a) overheads allocation
  - (b) overheads charging
  - (c) overheads allotment
  - (d) overheads apportionment
- 11) Costs which are incurred on the basis of time and are charged to the period in which they are incurred are called as _____.
- (a) Fixed Costs
  - (b) Variable Costs
  - (c) Normal Cost
  - (d) Abnormal Cost
- 12) Selling & Distribution Overheads does not include _____.
- (a) Director's Fees
  - (b) Carriage on Sales
  - (c) Rent of Warehouse
  - (d) Advertisement

Q1 (b) State whether the Following Statements are True or False (Any 10). (10 Marks)

1. Office rent is Prime cost
2. Administration Cost is not included in cost of Work in Progress.
3. Variable cost is the cost which does not vary with the changes in the volume of activity in the short run
4. Re-order level is calculated as Maximum level - Minimum level
5. Under the weighted average method, a new issue price is determined after each purchase
6. Materials are issued from one process to another, on the basis of Goods Received Note
7. Reconciliation of Cost and Financial Accounts is necessary in case of non-integrated system of accounts.
8. Profit on sale of investment is considered in cost accounts
9. Transit Insurance relates to Value of Goods in Transit
10. Preliminary expenses written off appears only in financial accounts.
11. In Halsey Plan, Time wages are guaranteed.
12. Idle time arises when workers are paid on piece basis.

Q2. a) The following information is available from the books of MK Ltd. for the year 2020 and 2021. **(10 Marks)**

Particulars	2020	2021
Stock Turnover Ratio	4 Times	?
Opening Stock Rs.	40,000	30,000
Closing Stock Rs.	80,000	50,000
Purchases Rs.	?	3,40,000

From the above information find out

- Purchases and Cost of Goods sold for the year 2020.
- Stock Turnover Ratio and Cost of Goods sold for the year 2021.

Q2. b) Vosco Ltd. has collected the following data for one of its material X which is as follows: **(10 Marks)**

Annual demand 48,000 units. Cost per item Rs. 20.

Interest of the locked-up capital 3%, pilferage while holding inventory 2%, other holding cost 5%,

Order processing cost Rs. 120 for each order

- What should be the EOQ?
- Calculate the Number of orders to be placed in a year.
- Calculate the Total Annual Ordering Cost
- Calculate the Total Annual Carrying Cost
- Calculate the Total annual Material Cost

Or

Q2) Trading and Profit and Loss Accounts of X Ltd. for the year ended 31st March 2021. **(20 marks)**

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Materials Consumed	3,50,000	By Sales (12,500 units)	18,75,000
To Direct Wages	2,25,000		
To Factory Overheads	3,00,000		
To Gross Profit c/d	10,00,000		
	18,75,000		18,75,000
To Office Rent	75,000	By Gross Profit b/d	10,00,000
To General Expenses	75,000	By Dividend Received	13,500
To Management expenses	62,500	By Interest on Investment	6,500
To Advertisement	1,25,000		
To Salesmen Commission	1,50,000		
To Goodwill w/off	22,500		
To Interest on Loan	14,500		
To Net Profit c/d	4,95,500		
	10,20,000		10,20,000

For the year ending 31st March 2022 following estimates have been made:

- Production and sales units will be doubled.
- Direct material cost per unit will rise by 20%.

3. Direct wages per unit will increase by 40%.
4. Of the factory overheads Rs 1,50,000 are Fixed and would remain same. And variable Overhead Per unit would also remain same as in 2020-21
5. Total office and administrative overheads would be Rs. 2,80,000
6. Selling and Distribution overheads per unit will remain same.
7. Selling price per unit would rise by 10%.

You are required to prepare:

- 1) Cost Sheet for the year ended 31st March 2021 showing cost per unit and total cost and
- 2) Estimated cost sheet for the year ending 31st March 2022 showing cost per unit and total cost.

Q.3 The company has Three production departments X, Y and Z and Two service departments S-1 and S-2. **(20 Marks)**
The following estimates of expenses are available.

Particulars:	Rs.
Staff Canteen Expenses	5,40,000
Insurance on Machinery	7,68,000
Insurance on Buildings	7,04,000
Staff Welfare Expenses	10,80,000
Power	5,28,000
Rent and Rates	2,56,000
Depreciation on Machinery	7,20,000
Building Repairs	1,65,000
General expenses(proportionate to direct Wages)	5,00,000

Other technical details about departments are as under:

Particulars	X	Y	Z	S-1	S-2
Floor Space ('000 sq. ft.)	10	20	30	10	10
Number of Workers	10	15	15	5	5
H.P. of Machine	30	20	25	15	10
Cost of Machine (Rs. in Lakhs)	5	2	1	1	1
Direct Wages (Rs In '000)	20	25	25	15	15

Show Primary Distribution of Overhead Expenses.

OR

Q.3 (a) A worker produced 200 units in a week's time. **(10 Marks)**
Working Hours in a week are 45
The guaranteed weekly wage payment is Rs.81.
The expected time to produce one unit is 18 minutes
What will be the earnings of that worker under Halsey (50% sharing) premium plan and Rowan bonus schemes?

- Q.3 (b) A machine costs Rs.12,00,000 and is deemed to have a scrap value of 10% at the end of its effective life (12 years). **(10 Marks)**
 Ordinarily the machine is expected to run for 1,800 hours per year, but it is estimated that 200 hours of the time will be lost for normal repairs and maintenance. Other details in respect of machine shop are as under:

Details	Rs.
Annual wages, bonus, and provident fund contribution of operators for the Shop	1,60,000
Rent of shop per year	1,20,000
General lighting of the shop per month	6,000
Insurance premium for one machine per annum	28,000
Shop Supervisor's monthly remuneration	15,000
Cost of repairs and maintenance per machine	24,000
Power consumption of one machine per hour 10units @ Rs. 5 per unit	

There are Two identical machines in the shop.
 Compute the machine hour rate from the above details.

- Q.4 (a) The Net Profit of Satish Limited for the year ended 31st March 2022 as per financial Records was Rs 5,00,000. **(10 marks)**
 A scrutiny of the figures of the financial accounts and the cost accounts revealed the following facts.

Sr. No	Particulars	Rs
1	Administrative overheads under recovered in cost accounts	14,000
2	Over recovery of depreciation in financial accounts	30,000
3	Loss due to fire as per financial accounts	20,000
4	Abnormal wages charged in financial accounts	1,00,000
5	Income Tax provision as per financial records	2,00,000
6	Loss due to depreciation in stock values charged in financial records	40,000
7	Factory overheads over recovered in cost accounts	30,000
8	Interest on Investment credited in financial account	20,000
9	Bank interest credited to financial accounts	5,000

Prepare a Reconciliation statement and find out the profit or loss as per cost records.

- Q.4(b) from the following particulars, prepare stock record by FIFO Method **(10 Marks)**

Date	Transaction	Units	Rate Rs
4-1-2014	Purchase	40	30
17-1-2014	Purchase	60	28
20-1-2014	Sale	50	35

22-1-2014	Purchase	80	29
25-1-2014	Sale	80	33
28-1-2014	Sale	20	34
30-1-2014	Purchase	100	26
31-1-2014	Sale	90	35
The stock on hand on 1st January 2014 was 50 units @ Rs. 25 each.			

OR

- Q.4 Calculate the earnings of Workers A, B and C for the particular month. Also Calculate Labour Cost of Worker A, B, C and allocate the labour cost to each Job **(20 marks)**

Sr. No	Particulars	A	B	C
1	Basic Wages (Rs.)	200	300	400
2	Dearness Allowance	50%	50%	50%
Contribution to provident fund Of the Employer as well as that of the employee (8% of Basic and D.A.)				
Contribution to ESI Of the Employer as well as that of the employee (2% of Basic and D.A.)				
The three workers were employed on jobs X, Y, and Z in the following proportions				
Sr. No	Particulars	Job X	Job Y	Job Z
1	Worker A	20%	30%	50%
2	Worker B	40%	20%	40%
3	Worker C	60%	10%	30%

- Q5 A. Distinguish between Financial Accounting and Cost Accounting? **(10 Marks)**
 Q5 B. State the features of Halsey and Rowan method of payment of remuneration? **(10 Marks)**

OR

- Q5 Write Short Notes (Any Four out of Six) **(20 Marks)**

- 1) Causes of Labour Turnover
- 2) Material Turnover Ratio
- 3) Gantt Task Bonus Plan
- 4) Direct Cost
- 5) Selling and Distribution Overhead
- 6) Allocation Of Overhead and Apportionment of Overhead

*****

वेळ: ०३ तास

गुण १००

टीप:

- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- उजवीकडील आकडे प्रश्नांना दिलेले पूर्ण गुण दर्शवतात.
- उत्तरासाठीचे टाचण आवश्यक असेल तेथे उत्तराचा भाग मानला जाईल.
- जेथे आवश्यक असेल तेथे दोन दशांश बिंदूपर्यंतची गणना करा.
- मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानवी.

प्र ०१ अ) सर्वात योग्य पर्याय निवडून पूर्ण वाक्य पुन्हा लिहा (कोणतेही दहा)

(१० गुण)

०१) उत्पादनावरील स्वामित्व हे _____ असेल.

- (अ) स्थिर परिव्यय
- (ब) अर्ध-अस्थिर परिव्यय
- (क) अस्थिर परिव्यय
- (ड) अर्ध-स्थिर परिव्यय

०२) _____ = प्रत्यक्ष सामुग्री + प्रत्यक्ष श्रम + प्रत्यक्ष खर्च.

- (अ) प्रधान परिव्यय
- (ब) प्रशासन परिव्यय
- (क) विक्री परिव्यय
- (ड) उपरिपरिव्यय

०३) _____ मध्ये सामग्रीसाठी नवीन आदेश (ऑर्डर) दिली जाते.

- (अ) कमाल पातळी
- (ब) किमान पातळी
- (क) धोक्याची पातळी
- (ड) पुनः आदेश पातळी

०४) _____ हा जास्तीचा मालसाठा आहे जो वर्षभरात कधीही मालसाठा मध्ये ठेवता येतो.

- (अ) कमाल पातळी
- (ब) किमान पातळी
- (क) पुनः आदेश पातळी
- (ड) धोक्याची पातळी

०५) कामगार उलाढाल _____ आहे

- (अ) श्रम उत्पादकता
- (ब) श्रमाची कार्यक्षमता
- (क) कामगार दलात बदल
- (ड) श्रमाची एकूण परिव्यय

०६) हॅल्सी प्लॅन अंतर्गत बोनस _____ नुसार दिला जातो

- (अ) ५० % वेळेची बचत
- (ब) ७५ % वेळेची बचत
- (क) ८० % वेळेची बचत
- (ड) ९०% वेळेची बचत

०७) चहा आणि जेवणाचा मध्यांतर _____ आहे

- (अ) जादा वेळ
- (ब) सामान्य निष्क्रिय वेळ
- (क) असामान्य निष्क्रिय वेळ
- (ड) मानक वेळ

०८) जेव्हा उपरिपरिव्यय शोषून घेतलेली रक्कम खर्च केलेल्या उपरिपरिव्ययच्या रकमेपेक्षा कमी असते तेव्हा त्याला _____ म्हणतात.

- (अ) उपरिपरिव्ययचे अंतर्गत शोषण
- (ब) उपरिपरिव्ययचे जास्त शोषण
- (क) उपरिपरिव्ययचे योग्य शोषण
- (ड) उपरिपरिव्ययचे कमी शोषण

०९) अप्रत्यक्ष परिव्यय हे _____

- (अ) एखाद्या विशिष्ट किमतीच्या वस्तूवर शोधले जाऊ शकते
- (ब) एखाद्या विशिष्ट किमतीच्या वस्तूचा शोधले जाऊ शकत नाही
- (क) महत्त्वाचे नाहीत
- (ड) नेहमी अस्थिर परिव्यय असतात.

१०) परिव्यय केंद्रावर शोधण्यायोग्य उपरिपरिव्यय करण्याच्या प्रक्रियेला _____ म्हणतात

- (अ) उपरिपरिव्यय वाटप
- (ब) उपरिपरिव्यय आकारण्यायोग्य
- (क) उपरिपरिव्यय विभागणी
- (ड) उपरिपरिव्यय वाटणी

११) आधारावर जे परिव्यय केले जातात आणि ते ज्या कालावधीत परिव्यय केले जातात त्या कालावधीसाठी आकारले जातात त्यांना _____ असे म्हणतात.

- (अ) स्थिर परिव्यय
- (ब) अस्थिर परिव्यय
- (क) सामान्य परिव्यय
- (ड) असामान्य परिव्यय

१२) विक्री आणि वितरण उपरिपरिव्यय मध्ये _____ समाविष्ट नाही.

- (अ) संचालक शुल्क
- (ब) विक्रीवर वाहतूक खर्च
- (क) गोदामाचे भाडे
- (ड) जाहिरात

प्र ०१ (ब) खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा (कोणतेही १०)

(१० गुण)

- ०१) कार्यलयीन भाडे प्रधान परिव्यय आहे
- ०२) प्रशासकीय परिव्यय प्रगतीपथावर असलेल्या कामाच्या परिव्यय मध्ये समाविष्ट केले जात नाही.
- ०३) अस्थिर परिव्यय ही परिव्यय आहे जी अल्पावधीत क्रियाच्या प्रमाणात बदलत नाही
- ०४) पुनः आदेश पातळी ही कमाल पातळी वजा किमान पातळी म्हणून मोजली जाते
- ०५) सरासरी पद्धतीनुसार, प्रत्येक खरेदीनंतर नवीन जारी (इश्शु) किंमत निर्धारित केली जाते
- ०६) वस्तू प्राप्त झालेल्या टाचणच्या आधारे एका प्रक्रियेतून दुसऱ्या प्रक्रियेत सामुग्री दिले जाते

- ०७) खात्यांच्या अएकात्मिक प्रणाली बाबतीत परिव्यय आणि आर्थिक खात्यांचा समायोजन आवश्यक आहे.
 ०८) गुंतवणुकीच्या विक्रीवरील नफा हा परिव्यय खात्यांमध्ये विचारात घेतला जातो
 ०९) परिवहन विमा हा परिवहन मधील वस्तूंच्या मूल्याशी संबंधित आहे
 १०) निर्लेखन केलेले प्राथमिक खर्च केवळ आर्थिक खात्यांमध्ये दिसून येतात.
 ११) हलसे योजनेत, वेळेची मजुरीची हमी दिली जाते.
 १२) जेव्हा कामगारांना तुकड्यानुसार वेतन दिले जाते तेव्हा निष्क्रिय वेळ उद्भवतो.

प्र.०२ अ) पुढील माहिती एमके लिमिटेडच्या २०२० आणि २०२१ च्या पुस्तकांमधून उपलब्ध आहे. (१० गुण)

तपशील	२०२०	२०२१
मालसाठा उलाढाल अनुपात	०४ वेळा	?
सुरवातीचा मालसाठा (₹.)	४०,०००	३०,०००
शेवटचा मालसाठा (₹.)	८०,०००	५०,०००
खरेदी(₹.)	?	३,४०,०००

वरील माहितीवरून गणना करा.

- ०१) २०२० वर्षासाठी विकलेल्या वस्तूंची खरेदी आणि विकलेल्या वस्तूंचा परिव्यय.
 ०२) मालसाठा उलाढालीचे अनुपात आणि वर्ष २०२१ साठी विकलेल्या वस्तूंचा परिव्यय.

प्र. ०२ ब) व्होस्को लिमिटेडने त्याच्या सामग्री एक्स साठी खालील माहिती गोळा केली आहे जी खालीलप्रमाणे आहे:

(१० गुण)

वार्षिक मागणी ४८,००० नग. प्रति नगची परिव्यय ₹ २० आहे.
 संरुद्ध भांडवलवरील व्याज ०३ %, मालसाठा धारण करताना चोरी ०२ %, इतर धारण परिव्यय ०५ %, आदेश (ऑर्डर) प्रक्रियेसाठी प्रत्येक आदेश (ऑर्डर) साठी ₹ १२० परिव्यय येतो

- ०१) लाभदायक आदेश गणसंख्या (ईओक्यू) काय असेल?
 ०२) एका वर्षात दिलेल्या आदेशाची (ऑर्डरची) संख्या मोजा?
 ०३) एकूण वार्षिक आदेश (ऑर्डरिंग) परिव्ययची गणना करा
 ०४) एकूण वार्षिक मत साठवणूक परिव्ययची गणना करा
 ०५) एकूण वार्षिक सामग्री परिव्ययची गणना करा

किंवा

प्र. 0२) ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी एक्स लिमिटेडचे व्यापार खाते आणि नफा / तोटा खाते खालील प्रमाणे

(२० गुण)

तपशील	₹	तपशील	₹
उपभोगलेल्या सामग्रीसाठी	३,५०,०००	विक्री (१२,५०० नग)	१८,७५,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	२,२५,०००		
कारखाना उपरिपरिव्यय	३,००,०००		
ढोबळ नफा (पुढे नेला)	१०,००,०००		
	१८,७५,०००		१८,७५,०००
कार्यालय भाडे	७५,०००	ढोबळ नफा (पुढे आणला)	१०,००,०००
सामान्य खर्च	७५,०००	लाभांश प्राप्त	१३,५००
व्यवस्थापन खर्च	६२,५००	गुंतवणुकीवरील व्याज	६,५००
जाहिरात	१,२५,०००		
विक्रेता सूट	१,५०,०००		

नावलौकिक निर्लेखन	२२,५००		
कर्जावरील व्याज	१४,५००		
निव्वळ नफा (पुढे नेला)	४,९५,०००		
	१०,२०,०००		१०,२०,०००

३१ मार्च २०२२ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षासाठी खालील अंदाज लावले गेले आहेत:

- ०१) उत्पादन आणि विक्री नग दुप्पट केले जातील.
- ०२) प्रति नग प्रत्यक्ष सामग्रीची परिव्यय २० % वाढेल.
- ०३) प्रति नग प्रत्यक्ष मजुरी ४० % वाढेल.
- ०४) कारखाना उपरिपरिव्यय पैकी रु १,५०,००० स्थिर आहेत आणि तसेच राहतील. आणि अस्थिर उपरिपरिव्यय प्रति नग २०२०-२१ मध्ये सारखेच असतील.
- ०५) एकूण कार्यालय आणि प्रशासकीय उपरिपरिव्यय रु. २,८०,०००
- ०६) प्रति नग विक्री आणि वितरण उपरिपरिव्यय समान राहतील.
- ०७) प्रति नग विक्री किंमत १० % वाढेल.

तयार करा:

- ०१) ३१ मार्च २०२१ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी परिव्यय पत्रकात प्रति नग परिव्यय आणि एकूण परिव्यय दाखवा आणि
- ०२) ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी अंदाजित परिव्यय पत्रकात प्रति नग परिव्यय आणि एकूण परिव्यय दाखवा.

प्र.०३) प्रमंडळा मध्ये तीन उत्पादन विभाग एक्स, वाय आणि झेड आणि दोन सेवा विभाग एस -१ आणि एस -२ आहेत. खर्चाची अंदाजित माहिती पुढील प्रमाणे आहे.

(२० गुण)

तपशील	₹
कर्मचारी कॅन्टीन खर्च	५,४०,०००
यंत्रावरील विमा	७,६८,०००
इमारतीवरील विमा	७,०४,०००
कर्मचारी कल्याण खर्च	१०,८०,०००
वीज	५,२८,०००
भाडे आणि दर	२,५६,०००
यंत्रावरील घसारा	७,२०,०००
इमारत दुरुस्ती	१,६५,०००
सामान्य खर्च (प्रत्यक्ष मजुरीच्या प्रमाणात)	५,००,०००

विभागांचे इतर तांत्रिक तपशील खालीलप्रमाणे आहेत:

तपशील	एक्स	वाय	झेड	एस -१	एस -२
मजल्यावरील जागा ('०००' चौ. फूट.)	१०	२०	३०	१०	१०
कामगारांची संख्या	१०	१५	१५	५	५
यंत्र हॉर्स पावर	३०	२०	२५	१५	१०
यंत्राची किंमत (लाखांमध्ये रु.)	५	२	१	१	१
प्रत्यक्ष मजुर ('०००' मध्ये रु.)	२०	२५	२५	१५	१५

उपरिपरिव्यय खर्चाचे प्राथमिक वितरण दर्शवा.

किंवा

प्र. ०३) (अ) एका कामगाराने एका आठवड्याच्या कालावधीत २०० नगाचे उत्पादन केले.

(१० गुण)

आठवड्यातील कामाचे तास ४५ आहेत

हमी साप्ताहिक वेतन देयक रु.८१ आहे.

एक नग तयार करण्यासाठी अपेक्षित वेळ १८ मिनिटे आहे

हलसें (५० % शेअरिंग) प्रीमियम प्लॅन आणि रोवन बोनस स्कीम अंतर्गत त्या कामगाराची कमाई किती असेल ?

प्र. ०३) (ब) एका यंत्रची किंमत रु. १२,००,००० आहे आणि त्याचे अनुमानित आयुष्य (१२ वर्षे) संपल्यावर त्याचे अवशिष्ट मूल्य १० % आहे असे मानले जाते.

(१० गुण)

साधारणपणे यंत्र प्रति वर्ष १,८०० तास चालणे अपेक्षित आहे, परंतु साधारण दुरुस्ती आणि

देखभालीसाठी २०० तासांचा वेळ वाया जाईल असा अंदाज आहे. यंत्रच्या संदर्भात इतर तपशील

खालीलप्रमाणे आहेत:

तपशील	रु.
दुकानासाठी यंत्रचालकाचे वार्षिक मजुरी, बोनस आणि भविष्य निर्वाह निधीचे योगदान	१,६०,०००
दरवर्षी दुकानाचे भाडे	१,२०,०००
दरमहा दुकानाची सामान्य वीज	६,०००
वर्षाला एका यंत्रसाठी विमा हप्ता	२८,०००
दुकान पर्यवेक्षकाचे मासिक मानधन	१५,०००
प्रति यंत्र दुरुस्ती आणि देखभाल खर्च	२४,०००
एका यंत्रचा वीज वापर प्रति तास १० नग @ रु. ०५ प्रति नग	

दुकानात दोन एकसारख्या यंत्र आहेत.

वरील तपशीलांवरून यंत्र तासाच्या दराची गणना करा.

प्र. ०४) (अ) ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी आर्थिक खात्यानुसार सतीश लिमिटेडचा निव्वळ नफा रुपये ५,००,००० होता.

(१० गुण)

आर्थिक लेखांचा आणि परिव्यय लेखांच्या आकडेवारीची छाननी केल्यावर खालील तथ्ये समोर आली.

क्र	तपशील	रक्कम (रु.)
१	परिव्यय खात्यांमध्ये वसूली अंतर्गत प्रशासकीय उपरिपरिव्यय	१४,०००
२	आर्थिक खात्यानुसार घसारा जास्त वसूल	३०,०००
३	आर्थिक खात्यानुसार आगीमुळे नुकसान	२०,०००
४	आर्थिक खात्यानुसार असामान्य मजुरी आकारले जाते	१,००,०००
५	आर्थिक खात्यानुसार आयकर तरतूद	२,००,०००
६	आर्थिक खात्यानुसार आकारलेल्या मालसाठा मूल्यांमध्ये घसरण झाल्यामुळे तोटा	४०,०००
७	कारखाना उपरिपरिव्यय खर्च खात्यांमध्ये वसूल केले	३०,०००
८	गुंतवणुकीवर व्याज	२०,०००
९	बँक व्याज आर्थिक खात्यानुसार जमा केले	५,०००

समायोजन पत्रक तयार करा आणि परिव्ययच्या नोंदीनुसार नफा किंवा तोटा शोधा.

प्र. ०४) (ब) खालील तपशीलांवरून, प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य (फिफो) पद्धतीद्वारे मालसाठ्याची नोंद तयार करा.

(१० गुण)

तारीख	व्यवहार	नग	दर
०४/०१/२०१४	खरेदी	४०	३०
१७/०१/२०१४	खरेदी	६०	२८
२०/०१/२०१४	विक्री	५०	३५
२२/०१/२०१४	खरेदी	८०	२९
२५/०१/२०१४	विक्री	८०	३३
२८/०१/२०१४	विक्री	२०	३४
३०/०१/२०१४	खरेदी	१००	२६
३१/०१/२०१४	विक्री	९०	३५

०१ जानेवारी २०१४ रोजी शिल्लक असलेला मालसाठा ५० नग @ प्रत्येकी रु.२५ आहे.

किंवा

प्र.०४) कामगार अ, ब आणि क च्या विशिष्ट महिन्याच्या कमाईची गणना करा तसेच कामगार अ, ब आणि क च्या श्रम परिव्ययची गणना करा आणि प्रत्येक कामासाठी श्रम परिव्ययचे वाटप करा.

(२० गुण)

क्र.	तपशील	अ	ब	क
१	मूळ मजुरी (रु.)	२००	३००	४००
२	महागाई भत्ता	५० %	५० %	५० %
नियोक्त्याचे तसेच कर्मचाऱ्यांचे भविष्य निर्वाह निधीमध्ये योगदान (मुळ वेतन आणि महागाई भत्ताच्या ०८ %)				
नियोक्त्याचे तसेच कर्मचाऱ्यांचे कर्मचारी राज्य विमामध्ये योगदान (मुळ वेतन आणि महागाई भत्ताच्या ०२ %)				
तीन कामगारांना खालील प्रमाणात एक्स, वाय आणि झेड नोकऱ्यांवर नियुक्त केले होते.				
क्र	तपशील	कार्य एक्स	कार्य वाय	कार्य झेड
१	कामगार अ	२० %	३० %	५० %
२	कामगार ब	४० %	२० %	४० %
३	कामगार क	६० %	१० %	३० %

प्र. ०५) अ) आर्थिक लेखाशास्त्र आणि परिव्यय लेखाशास्त्र मधील फरक सांगा?

(१० गुण)

ब) हॅस्ले आणि रोवनच्या मोबदल्याची वैशिष्ट्ये सांगा?

(१० गुण)

किंवा

प्र. ०५) टिपा लिहा (सहा पैकी कोणतेही चार)

(२० गुण)

- ०१) कामगार उलाढालीची कारणे
- ०२) मालसाठा उलाढाल अनुपात
- ०३) गन्ट टास्क बोनस योजना
- ०४) प्रत्यक्ष परिव्यय
- ०५) विक्री आणि वितरण उपरिपरिव्यय
- ०६) उपरिपरिव्ययचे वाटप आणि उपरिपरिव्ययचे वाटणी

*****